

מערך שיעור בעקבות צפייה בסרט הקצר: Coin Operated

<https://www.youtube.com/watch?v=5L4DQfVlcdg>

רקע:

תחילת שנה מהווה עבורנו ועבור התלמידים שלנו הזדמנות להתבונן על השנה הבאה עלינו לטובה, לתכנן, להציב לנו יעדים, להגיד את היעדים האלה בקול רם ולהתכוון אל החלומות והיעדים הללו. בנוסף, לחשוב בינינו לבין עצמינו על הנכונות שלנו להתמיד בדרך.

התלמידים שלנו נמצאים בתקופה בה יעדים מסוימים נראים להם כ"בלתי אפשריים" מה שמונע מהם מלדמיין או ליזום צעדים לקראת השגת היעד. גם אם אנחנו כצוות החינוך שלהם מאמין ויודע כי הם מסוגלים - להם זה מרגיש אחרת. אנחנו, הצוות החינוכי כבוגרים למודי ניסיון, יודעים לקבל את העובדה כי הגעה ליעדים תמיד כרוכה בדרך, בתהליך ובהתמדה ויהיו לעיתים גם מכשולים ואתגרים. עבור התלמידים שלנו, קיימת אשליה שהתהליכים צריכים להיות קצרים ומהירים וכי כל אופציה אחרת נחשבת לכישלון.

הצבת יעדים / התמדה / נחישות / עקביות / הצלחה / מכשול / תהליך / - את מושגים אלו נחקור במערך שיעור זה. המושגים הללו ידועים על ידי התלמידים הבוגרים שלנו בייחוד ברובד התודעתית. עם זאת, כל אחד מהתלמידים שלנו מפרש את המשמעות של המושגים הללו אחרת ופועלים בהתאם.

מה משמעות המושגים הללו עבור התלמידים שלנו? לדוגמה המילה "הצלחה" – מהי הצלחה? האם מצליח הינו מי שמגיע למטרה? האם הצלחה משמעותה התמדה - גם אם טרם נחוותה ההגעה אל היעד? שיח על המושגים הללו ומשמעותם עבור התלמידים שלנו, יש בו את הכוח להוות עבורם מראה לאופן מחשבתם ולהיווכח למחשבות השונות של חבריהם לכיתה.

מראה שכזו פנימית (אני מול עצמי) וחיצונית (אני ביחס לאחרים) יכולה לשקף לתלמידים את דפוסי החשיבה שלהם אשר מעכבים אותם ומונעים מהם להציב יעדים ולהתמיד ואת אלו אשר מקדמים אותם ומסייעים להם להגיע ליעדים שהציבו לעצמם.

עבורנו, הצוות החינוכי, שיח שכזה יכול לעזור לנו להבין את עולמם המחשבתי של התלמידים שלנו ולהבין את אופן המחשבה של כל תלמיד ומהמקום הזה להבין ולעזור לאותו תלמיד להבין מה מעכב אותו מלהצליח.

יש לזכור שמדובר בנושא, רב השפעה על חייהם של התלמידים שלנו בעת הנוכחית ובעתיד. ככל שנקדים לדבר על כך ולעורר את התלמידים למחשבה בנושא ייתכן וזו תהווה דרך למניעת תסכולים או אי הצבת יעדים נכונים ומותאמים.

אוכלוסיית יעד: כיתות ז'יב'

מטרות:

- לעורר את התלמידים לשיח על יעדים, חלומות, והדרך לשם בתקופה של תחילת שנה ומחשבה קדימה להצבת יעדים שלנו הקרובה וקדימה.
- להוות עבור התלמידים שלנו מראה לאופן המחשבה שלהם ובכך לעזור להם לאתר את הדפוסים שמקדמים אותם ומנגד את אלו המעכבים.
- לתכנן את השנה הקרובה, מבחינת יעדים והדרך הגעה אליהם. בנוסף, הנכונות שלנו להתמיד בדרך.

- לחשוף את התלמידים שלנו לדפוסי החשיבה השונים של חבריהם לכיתה, כך שיוכלו לשאוב השראה מאחרים ולהוות השראה עבור חבריהם.

מערך השיעור :

פעילות לתחילת השיעור: לכתוב על הלוח את המילים:

הצבת יעדים/ התמדה/ נחישות/ עקביות/ הצלחה/ מכשול/ תהליך/ דרך
 לבקש מכמה תלמידים לבחור באחת המילים ולספר מה משמעות המילה הזו עבורם.

להקרין את הסרטון בשלושה חלקים:

חלק ראשון: עד דקה 2:31

שאלות לדיון לאחר הצפייה בקטע הראשון:

1. מה ראינו בקטע?
2. איך הרגשתם לאחר הצפייה בסרטון?
3. מה אתם חושבים על הילד?

חלק שני: עד דקה 4:00

שאלות לדיון לאחר הצפייה בקטע השני:

(הנחיה למורה: בקטע זה צפויה להיווצר ביקורתיות על הדמות ילד-זקן ועל הבחירות שלו)

1. מה ראינו בקטע?
2. איך הרגשתם לאחר הצפייה בסרטון?
3. מה אתם חושבים על המבוגר?
4. מה מסביר את הפער שבתגובה שלנו כלפי הילד לתגובה שלנו כלפי המבוגר?

חלק שלישי: עד סוף הסרטון

שאלות לדיון לאחר הצפייה בקטע השלישי:

1. האם הגיבור הגשים את החלום שלו?
2. מי שם לב לדמות של הגיבור בסוף הסרטון? (חוזרת להיות בדמות הילד)
3. איך אפשר להסביר את שינוי הדמות בחזרה לילד? (מטאפורה לתפישת הזמן של ילדים)

לסיכום השיעור:

1. אם אתם הייתם הגיבור בסרטון כיצד הייתם פועלים?
2. איפה אתם רואים חפיפה בין מה שמתרחש בסרטון לחיים שלכם?
3. האם גם לכם יש "חלום גדול" שסביבו אתם בונים את היעדים והפעולות שלכם- כמו הגיבור בסרטון?

פעילות אופציונאלית לסיכום:

כל אחד מהתלמידים יכתוב על דף את רשימת היעדים שהוא מעוניין להשיג- בחיים/ השנה/ היום ולכתוב צעדים אופרטיביים להשגת היעדים הללו- אפילו אם הם נראים בלתי ניתנים להשגה.

רציונל:

עלינו להאמין בתלמידינו וביכולת שלהם להצליח, אך מכיוון שהצלחתם תלויה גם בהתמדה ובהירתמות שלהם, עלינו לעזור להם להאמין בעצמם ולהבין מה מניע אותם ומנגד מה מעכב. האמונה שלהם בעצמם היא זו אשר תיתן להם את המוטיבציה הראשונית להציב יעדים ואת ההתמדה והנחישות בדרך ליעד גם כאשר יגיעו מכשולים ואתגרים.

מה מונע מהתלמידים שלנו לממש לפחות את ה-70% של הפוטנציאל שלהם? פעמים רבות אנחנו לא נדע איזה חלום יש לתלמיד מאחר והוא מדחיק או חושב שהחלומות שלו לא ריאליים- אז הוא אפילו לא חולם עליו. במערך שעור זה נתייחס ל"לחלום בגדול"! לפתור את הדפוסים שמעכבים את התלמידים שלנו. אין במערך זה התיימרות לפתור את העיכובים של התלמידים אלא רק לשים זרקור על הנושא על מנת לפתח מודעות למעצורים הפנימיים של התלמידים.

שינוי דפוסים יש לו כוח בכל המישורים. דפוס שמעכב אותנו במישור אחד לרוב מעכב גם במישורים אחרים. ככל שנקדים לעזור להם להיות מודעים לדפוסים חשיבה שפוגעים בהם ולא מאפשרים להם צמיחה כך נאפשר להם גישה להצלחה/ הצבת יעדים חדשים/ תעוזה שעד עתה לא היו אפשריים מבחינתם.

תיאור חלק ראשון של הסרטון:

בסרטון האנימציה שלפנינו נראה ילד הלבוש בבגדי אסטרונאוט. הילד מטייל עם אימו ברחוב ונתקל במתקן של חללית אשר מופעל ע"י מטבעות. הילד מסתכל אל הירח וכשחללית הצעצוע מתחילה לפעול הילד מבין שהיא אינה יכולה להגיע לירח. הילד מחליט לעשות מעשה ופותח דוכן לימונדה בכדי לאסוף כסף. (לרוב לאחר הצפייה בחלק זה של הסרטון יש משהו שמאוד מזדהה עם הילד, געגוע לעולם בו לחלומות אין גבול. הילד נתפש בעינינו כגיבור שיוזם על מנת להגשים את החלום שלו).

תיאור חלק שני של הסרטון:

הילד גדל וגדל ונהייה למבוגר ולאיש זקן שמצליח לאסוף (לאורך זמן) שק מלא מטבעות. הזקן הולך וחוזר אל חללית הצעצוע.

(בחלק השני לרוב תעלה ביקורת על התנהלות הילד- המבוגר- הזקן על ההתנהלות שלו וההגעה ליעד- פתאום החלום נראה פאתטי והצופה נהיה ביקורתי. ואז עולה הדיון- למה לזקן אנחנו ביקורתיים? והאם הביקורתיות מופנית אל עצמנו (התלמידים) בגיל של התלמידים שלנו אנחנו כבר לא ילדים האם זה אומר שאנחנו חייבים להפרד מהחלומות, מעולם הדמיון ולהכנע למה שהסביבה מגדירה כחלום ריאלי- יישים?

תיאור חלק שלישי של הסרטון:

האיש הזקן צועד לעבר המתקן בהתרגשות, משלשל את שק המטבעות שאסף כל השנים למתקן החללית ומחכה לתזוזתה. חללית הצעצוע לבסוף מופעלת ויוצאת ממסלולה לעבר החלל- כפי שחלם כילד!

ניתן לראות שכאשר החללית בשמיים הגיבור חוזר להיות בגרסה הצעירה שלו.

כוחו של הסרטון הוא שהוא מציב לנו כמה היבטים:

ראשית, הוא יכול להוות מטאפורה לתפיסת הזמן של צעירים- כאשר כל תהליך נתפש כארוך ועל כן הם נוטים לוותר או להתייאש מוקדם
 שנית, המבוגר מול הילד- מי אני כתלמיד? עם איזו דמות אני מזדהה? מה זה בשבילי להתבגר? האם זה אומר שעלי לותר על חלומות? מה ריאלי ומה לא- מי מחליט?

כמו תמיד, גם בסרטון זה, האנימציה מאפשרת לנו לפתוח בדיון עם התלמידים שלנו בתהליכים יותר פנימיים ולא דווקא מודעים, כאשר כל אחד מהצופים יכול לפרש את הסרטון לפי עולמו הפנימי ובעיניו שלו.

מאחלים לכם שיעור נפלא ומפרה
אורית אליקים ודנה פרייזינגר
קבוצת אפקי תקשורת וצוות אופקים
052-8898900 03-9369475